

Vragen door de leden der Kamer gesteld overeenkomstig artikel 105 van het Reglement van Orde, en de daarop door de regering schriftelijk gegeven antwoorden

9

Vragen van het lid **Dittrich** (D66) op 8 juli 2025 medegedeeld aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de oorlog in Gaza en te nemen maatregelen tegen enkele Ministers van het Israëlsche kabinet die uitspraken hebben gedaan over etnische zuivering van de Gazaanse bevolking*.

Antwoorden van de Minister van Buitenlandse Zaken ontvangen op 11 juli 2025.

Vraag 1

Kan de Minister de Eerste Kamer een update geven over de onderhandelingen met Israël en Hamas om tot een staakt-het-vuren te komen en de humanitaire hulp aan de Gazaanse bevolking te hervatten?

Antwoord 1

Er zijn momenteel onderhandelingen gaande tussen Israël en Hamas in Qatar over een staakt-het-vuren. Deze onderhandelingen worden ondersteund door de Verenigde Staten, Qatar en Egypte. Er hebben diverse onderhandelingsrondes plaatsgevonden, maar deze hebben nog niet tot een overeenkomst geleid. De pijnpunten zien onder andere op de toegang tot humanitaire hulp, de terugtrekking van Israëlsche troepen en een perspectief op het einde van de oorlog. Het kabinet blijft zijn contacten inzetten om bij te dragen aan een staakt-het-vuren. Zo heb ik de afgelopen weken meerdere gesprekken gevoerd met collega's, onder andere uit Qatar, Egypte en Israël. De humanitaire situatie in de Gazastrook is catastrofaal: de humanitaire blokkade moet zo snel mogelijk worden opgeheven. De Gaza Humanitarian Foundation (GHF), gesteund door Israël en de Verenigde Staten, brengt burgers in gevaarlijke situaties met ook doden tot gevolg, bereikt te weinig mensen en sluit een deel van de bevolking van de Gazastrook uit van humanitaire hulp. Nederland blijft benadrukken dat dit mechanisme niet verstandig en werkbaar is, alsook dat het verlenen van humanitaire hulp verenigbaar moet zijn met het humanitair oorlogsrecht en humanitaire principes. De afgelopen dagen is door de EU met Israël onderhandeld over humanitaire toegang. Nederland wil dat de bereikte overeenkomst effect heeft op de grond en blijft daarover met betrokkenen in contact. Ondertussen is het essentieel dat gegijzelden die nog in leven zijn, door Hamas worden vrijgelaten en de lichamen van omgekomen en gedode gegijzelden worden vrijgegeven.

Vraag 2

Kan de Minister invloed uitoefenen in zijn internationale contacten om er voor te zorgen dat de door Hamas uit het zuiden van Israël ontvoerde gijzelaars worden vrijgelaten?

Antwoord 2

Hamas pleegde op 7 oktober 2023 een gruwelijke terroristische aanval in Israël, waarbij ongeveer 1.200 doden vielen en ongeveer 250 mensen werden gegijzeld. Het kabinet veroordeelt deze aanval in de scherpste bewoordingen en stelt dat gegijzelden onmiddellijk en onvoorwaardelijk moeten worden vrijgelaten. Het kabinet leeft mee met de slachtoffers, nabestaanden en alle mensen die geraakt zijn door de aanslagen of die onzeker zijn over het lot van hun dierbaren. Leden van het kabinet hebben ook in persoonlijk contact met deze groep medeleven uitgesproken.

Nederland is van mening dat Hamas, een terreurbeweging die al in 2003 door de EU op de terrorismelijst werd geplaatst, de gegijzelden nu eindelijk vrij moet laten en de lichamen van de gegijzelden vrij moet geven. Ook in EU en VN-verband heeft Nederland in de afgelopen anderhalf jaar voortdurend aandacht besteed aan dit thema, door middel van verklaringen en bijdrages. Dit blijft integraal onderdeel van de Nederlandse inzet. Het kabinet benadrukt, ook in contacten met Israël, dat overeenstemming over een staakt-het-vuren de meest effectieve manier is om de gegijzelden vrij te krijgen.

Vraag 3

Welke stappen onderneemt de Nederlandse regering om druk uit te oefenen in EU-verband op de Israëlische regering om te werken aan een duurzame oplossing van het conflict met de terroristische organisatie Hamas in Gaza?

Antwoord 3

Momenteel is de inzet van het kabinet primair om de druk die in EU-verband is gegenereerd middels de evaluatie van de naleving door Israël van artikel 2 van het EU-Israël Associatieakkoord effectief in te zetten. Dit om Israël te bewegen tot de verbetering van de situatie in de Gazastrook. Concreet vereist dat het verlichten van de humanitaire blokkade van de Gazastrook en een constructieve inzet van Israël om een staakt-het-vuren te bereiken. Daarnaast is van belang dat stappen die een tweestatenoplossing verder bemoeilijken worden vermeden, ook gezien de buitengewoon zorgelijke situatie op de Westelijke Jordaanoever. Zoals vermeld in de Tweede Kamer tijdens het Commissiedebat Buitenlandse Zaken op 2 juli jl. is het kabinet, indien de situatie op de grond niet verbetert, en er geen passende maatregelen worden getroffen in Europees verband, bereid nationale maatregelen te bezien. Teneinde de druk op Israël op te voeren, hebben verschillende demarches plaatsgevonden in Israël, waaronder in EU-verband. Ook is Nederland gezamenlijk met het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Frankrijk het gesprek met de Israëlische autoriteiten aangegaan over de humanitaire situatie in de Gazastrook. Nederland heeft bovendien op 12 juni voor de resolutie over de humanitaire situatie in de Gazastrook gestemd in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

Vraag 4

Is de Minister ermee bekend dat de Israëlische Ministers Smotrich, Katz en Ben-Gvir, gesteund door premier Netanyahu, bij herhaling in het openbaar uitspraken hebben gedaan waarbij zij voorstellen dat de Gazaanse bevolking gedwongen naar elders moet verhuizen en dat het leger van Israël de Gazastrook moet gaan bezetten?

Antwoord 4

Ja.

Vraag 5

Is de Minister ermee bekend dat deze uitspraken kunnen worden gezien als een pleidooi voor etnische zuivering van de Gazaanse bevolking?

Antwoord 5

Het kabinet veroordeelt deze uitspraken en onderkent het risico op gedwongen ontheemding voor de burgerbevolking van de Gazastrook indien de voorstellen van de Israëlische Ministers worden uitgevoerd. Als dit wordt gekoppeld aan plannen om Gazanen te laten vertrekken uit de Gazastrook, komt dit volgens het kabinet neer op deportatie. De Wet internationale misdrijven merkt zowel deportatie als de gedwongen verplaatsing van de burgerbevolking aan als zowel een oorlogsmisdrijf als een misdrijf tegen de menselijkheid.

Etnische zuivering heeft geen juridische definitie, maar kan worden omschreven als het met geweld of dwang overbrengen of verwijderen van de burgerbevolking. Nu de Gazastrook vrijwel onbewoonbaar is geworden door de oorlog in Gaza en de uitspraken van enkele Israëlische Ministers aansturen op de noodzaak van vertrek van Palestijnen uit de Gazastrook, wat dit kabinet veroordeelt, is het zeer de vraag of een eventueel vertrek van Palestijnen uit de Gazastrook daadwerkelijk vrijwillig zou zijn. Uitvoering van deze plannen zou indruisen tegen het internationaal recht.

Het uitgangspunt van het kabinet is steeds dat de Gazastrook toebehoort aan de Palestijnen. Het kabinet staat achter het zelfbeschikkingsrecht van de Palestijnen en de inzet van het kabinet is erop gericht om de situatie in de Gazastrook voor de Palestijnse burgers te verbeteren.

In dit licht onderstreept het kabinet de voortrekkersrol van Nederland op gebied van sancties tegen zowel Hamas/PIJ als gewelddadige kolonisten en kolonistenorganisaties¹. Sancties vereisen EU-unanimiteit en tot op heden is er nog geen overeenstemming over een derde pakket aan sancties tegen gewelddadige kolonisten en kolonistenorganisaties. Nederland blijft zich samen met Frankrijk onverminderd inzetten om dit draagvlak te vergroten. Daarnaast heeft Nederland het Zweedse initiatief gesteund m.b.t. het sanctioneren van extremistische Israëlische Ministers, in lijn met de gewijzigde motie Klaver.²

Vraag 6

Hoe geeft de Minister van Buitenlandse Zaken in dit verband invulling aan artikel 90 van de Grondwet wat de Nederlandse regering opdraagt de ontwikkeling van de internationale rechtsorde te bevorderen?

Antwoord 6

Zoals aangegeven in de kabinetsreactie op het AIV-advies van 9 december 2024 «Naar een nieuwe koers voor Nederland in het Israëlisch-Palestijnse conflict» (kenmerk 23 432, nr 544), bevordert het kabinet op grond van artikel 90 van de Grondwet de ontwikkeling van de internationale rechtsorde. De «internationale rechtsorde» moet worden verstaan in de ruime zin van «een internationaal bestel gebaseerd op universeel geldende rechtsnormen». Nederland geeft op verschillende manieren inhoud aan die grondwettelijke taak, die raakt aan vele departementen en beleidsterreinen.

Zo roept het kabinet alle partijen op om het internationaal humanitair recht na te leven. Dat geldt ook voor de wijze waarop Israël zich verhoudt tot de Palestijnse gebieden, waaronder Gaza. Zoals toegelicht in het antwoord op vraag 5, staat het kabinet achter het zelfbeschikkingsrecht van de Palestijnen en spreekt het zich uit tegen uitspraken van Israëlische Ministers die hintten op de gedwongen verplaatsing van Palestijnen. Tegen dat licht moet ook de voortrekkersrol van Nederland op gebied van sancties tegen zowel Hamas/PIJ als gewelddadige kolonisten en kolonistenorganisaties worden beschouwd. Tegelijkertijd spant het kabinet zich in om de situatie in de Gazastrook voor de Palestijnse burgers te verbeteren, zoals toegelicht in onder andere het antwoord op vraag 2. Dat streven is ook het centrale uitgangspunt waarop de bredere kabinetsinzet is gestoeld, zoals ten aan zien van de door Nederland geïnitieerde review van de naleving door Israël van artikel 2 van het EU-Israël Associatieakkoord.

¹ Kamerstuk 21 501 02, nr. 2870

² Kamerstuk 36 715, nr. 30

Vraag 7

Is de Minister van Buitenlandse Zaken het er mee eens dat economische sancties, individuele sancties, waaronder bevrozing van tegoeden en reisverboden, diplomatieke maatregelen en visummaatregelen tegen de bovenvermelde individuele Ministers uit de regering Netanyahu passend zijn?

Antwoord 7

Het kabinet weegt continu af op welke wijze het beste invloed uitgeoefend kan worden om de situatie op de grond te verbeteren. Hierbij worden op voorhand geen opties uitgesloten. In algemene zin wordt bij sancties gestreefd naar een zo groot mogelijke effectiviteit, waarbij een weging moet worden gemaakt van het politieke doel, de haalbaarheid (o.a. het Europese krachtenveld) en de juridische vereisten.

Nederland pleit in Europees verband actief voor sancties tegen gewelddadige kolonisten en kolonistenorganisaties. Daarnaast steunt het kabinet het initiatief van Zweden om sancties in te stellen tegen extremistische Israëlische Ministers.

Vraag 8

Is de Minister van Buitenlandse Zaken bereid gerichte sancties tegen bovenvermelde leden van de Israëlische regering en premier Netanyahu in te stellen, die sancties eveneens in EU-verband voor te stellen en de Eerste Kamer daarover ten spoedigste te informeren?

Antwoord 8

Zoals gemeld in het verslag van de EU Raad Buitenlandse Zaken van 23 juni 2025 dat ook met uw Kamer is gedeeld, heeft Nederland het Zweedse initiatief gesteund m.b.t. het sanctioneren van extremistische Israëlische Ministers, in lijn met de gewijzigde motie Klaver³. Onder de aanwezigen bestond daartoe vooralsnog onvoldoende steun. Tevens is het kabinet voortrekker samen met Frankrijk op het gebied van de sancties op gewelddadige kolonisten, dit temeer omdat de situatie op de Westelijke Jordaanoever buiten gewoon veel zorgen baart, hetgeen Nederland ook telkens aankaart in zijn internationale contacten.

³ Kamerstuk 36 715, nr. 30